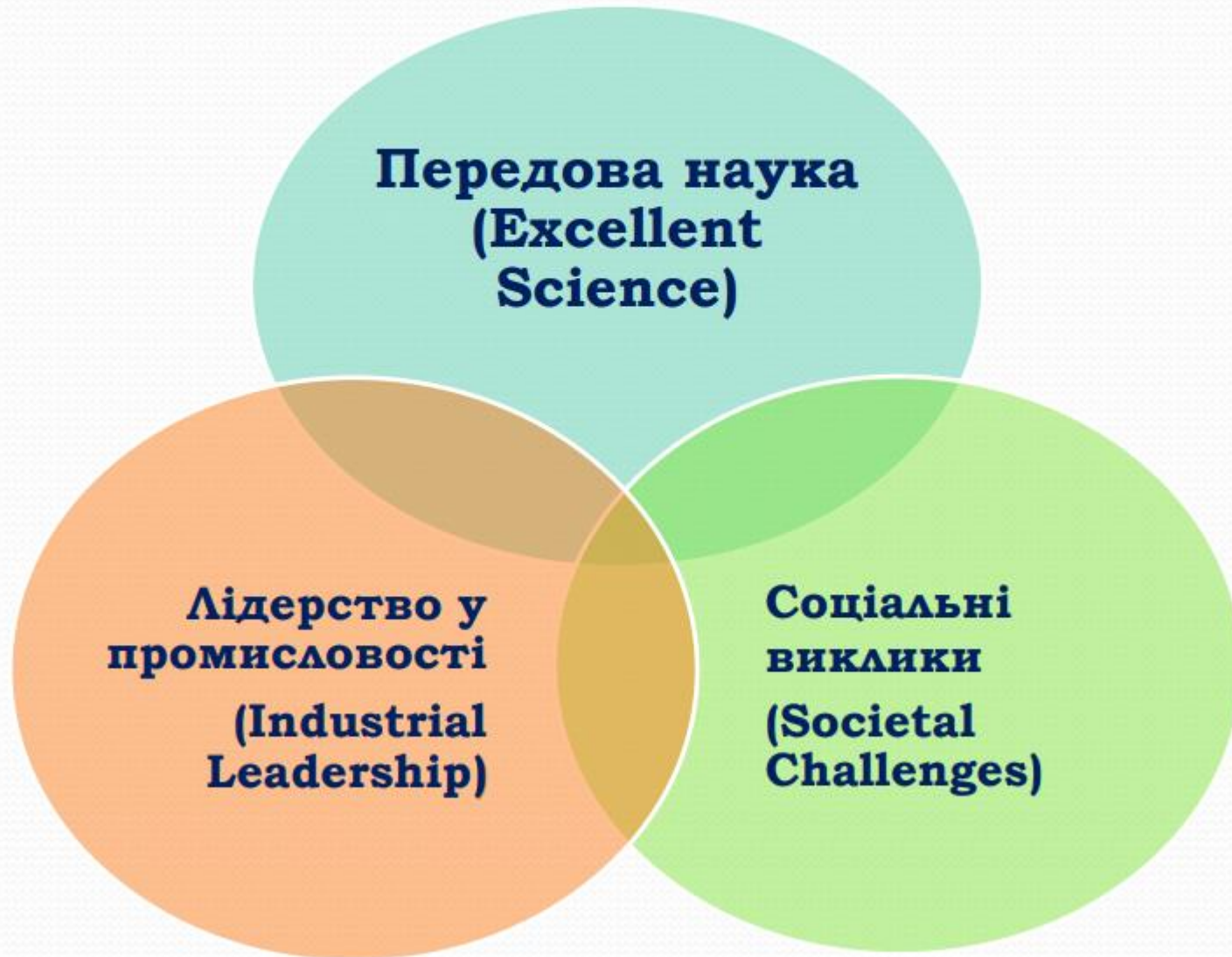

HORIZON 2020

Виконав:
провідний спеціаліст відділу міжнародних зв'язків
Тернопільського національного економічного університету
Пінь Андрій Михайлович

3-компонентна структура програми «ГОРИЗОНТ 2020»

Передова наука (Excellent Science)

Фінансуються Європейською дослідницькою радою .

Головне завдання Європейської дослідницької ради (ЄДР) - підвищувати науковий рівень європейських країн за допомогою фінансування, що виділяється на конкурсній основі, а також підтримувати передові дослідження за тими напрямками, які пропонуються самими вченими, керуючись при цьому єдиним критерієм - науковою значущістю досліджень.

Гранти ЄДР виділяються для реалізації дослідницьких проектів науковими колективами, які включають дослідників з однієї або декількох країн. Очолює такий колектив керівник дослідження (principle investigator). Подати заявку на гранти ЄДР можуть як перспективні молоді вчені, так і досвідчені науковці - лідери у своїй сфері. Ніяких обмежень по громадянству і віку здобувачів, а також за тематичними напрямками досліджень не передбачено. Важливо відзначити, що за умовами гранту керівник дослідження зобов'язаний проводити в Європі лише 50% свого робочого часу, тобто немає необхідності в постійному перебуванні в ЄС.

Гранти Європейської дослідницької ради	
Види грантів	Опис
Стартові гранти ЄДР	Підтримка провідних вчених, що виконують наукові дослідження протягом 2-7 років після захисту дисертації. Сума гранту - до € 2 000 000 на період до 5 років.
Гранти ЄДР для перспективних наукових лідерів	Підтримка провідних вчених, що виконують наукові дослідження протягом 7-12 років після захисту дисертації. Сума гранту - до € 2 750 000 на період до 5 років.
Гранти ЄДР для провідних вчених	Підтримка вчених із солідною науковою репутацією - лідерів у своїй галузі, володарів серйозного списку наукових публікацій за останній час. Сума гранту - до € 3 500 000 на період до 5 років.
Гранти ЄДР «Підтвердження ідеї»	Програма адресована тільки тим вченим, які вже отримували гранти Європейської дослідницької ради. Допомагає поєднати дослідження з ранньою стадією комерціалізації їх результатів. Максимальне фінансування становить € 150 000.
Гранти ЄДР на спільну діяльність	Пілотний проект, покликаний надати можливість невеликим групам провідних вчених та їх колективам об'єднати взаємодоповнюючі навички, знання та ресурси для проведення спільного дослідження. Максимальне фінансування становить € 15 000 000 на період до 6 років.

Програма імені Марії Склодовської-Кюрі

Ключовим фактором підготовки нових поколінь провідних вчених є створення умов для їх навчання та кар'єрного зростання, зокрема в рамках програм міжнародної мобільності наукових кадрів. Участь у таких програмах допомагає дослідникам здобути нові знання та досвід, а також повною мірою розкрити свій науковий потенціал.

Програма імені Марії Склодовської-Кюрі (ПМСК) надає підтримку як молодим, так і досвідченим науковцям з метою розвитку їхньої кар'єри через навчання або стажування за кордоном в організаціях академічного або неакадемічного сектора.

З моменту свого створення у 1996 році ПМСК сприяла навчанню більше 65 тисяч стипендіатів більш ніж 130 національностей, 30% з яких представляють країни, що не входять до ЄС. Залучаючи вчених з інших країн, ця програма сприяє розвитку міжнародного наукового співробітництва і підтримує мобільність і обмін науковцями між університетами, науково-дослідними організаціями, а також приватними компаніями ЄС та інших країн світу. Як початківці, так і досвідчені вчені будь-якої національності можуть подати заявку і отримати грант.

Програма імені Марії Склодовської-Кюрі

Види заходів	Опис
Мережі з інноваційного навчання	Мережі з інноваційного навчання підтримують відібрані на конкурсній основі науково-дослідні навчальні програми та програми докторантури. Дані програми реалізуються за допомогою партнерств між університетами, науково-дослідними установами, бізнесом, середніми і малими підприємствами та іншими організаціями з різних країн Європи і світу. (Тривалість гранту - 3-36 міс.)
Обмін кадрами в галузі досліджень та інновацій	Підтримка короткострокового обміну кадрами у сфері досліджень та інновацій на всіх етапах розвитку кар'єри. Передбачає співпрацю між університетами, науково-дослідними інститутами, а також неакадемічними організаціями в Європі та за її межами. Учасники обміну повинні представляти як мінімум три різні країни, мінімум дві з яких мають бути країнами-членами ЄС або країнами, які є асоційованими учасниками програми «Горизонт 2020». (Тривалість гранту - 1-12 міс.)
Індивідуальні стипендії: Європейські стипендії	Передбачається підтримка провідних та найбільш перспективних дослідників за допомогою індивідуальних стипендій для роботи в країнах-членах ЄС або країнах, що є асоційованими учасниками програми «Горизонт 2020» на підставі спільної заявки дослідника і приймаючої організації академічного або неакадемічного сектору. Проект реалізується в приймаючій організації, яка розташована в країні-члені ЄС або асоційованій країні. Стипендії надають дослідникам, які або приїжджають до Європи, або переїжджають в межах Європи. Грант зазвичай покриває видатки на заробітну плату, переїзд з однієї країни в іншу, а також проведення досліджень і накладні витрати приймаючої сторони. (Тривалість стипендії - 12-24 міс.)
Індивідуальні стипендії: Європейські стипендії - Програма реінтеграції	Стипендії на відновлення роботи в науково-дослідній сфері після перерви, повернення до Європи після періоду перебування в іншій країні. (Тривалість стипендії - 12-24 міс.)
Індивідуальні стипендії: Міжнародні стипендії	Міжнародні стипендії надаються науковим співробітникам для тимчасової роботи в третій країні (що не є членом ЄС і не асоційованої з програмою «Горизонт 2020») з умовою обов'язкового повернення в європейську приймаючу організацію на період 12 міс. (Тривалість стипендії - 12-24 міс. для тимчасової роботи за межами ЄС плюс 12 міс. роботи в Європі.)
Співфінансування регіональних, державних і міжнародних програм	Надається додаткове фінансування регіональним, державним і міжнародним програмам науково-дослідних стажувань та розвитку кар'єри. Дана схема може також підтримувати програми отримання наукового ступеня та стипендіальні програми. Учасниками повинні бути юридичні особи, зареєстровані в країнах-членах ЄС або асоційованих країнах, які фінансують або реалізують програми докторантури для отримання наукового ступеня або програми стипендій і грантів для дослідників. (Тривалість підтримки - мінімум 3 міс.)

Новітні та майбутні технології

Збереження лідерських позицій в передових технологіях допомагає забезпечити конкурентні переваги і створити нові робочі місця, які потребують високого рівня підготовки, що, у свою чергу, означає необхідність прогнозування та вжиття випереджальних заходів.

Заходи в рамках розділу «Новітні та майбутні технології» (НМТ) спрямовані на створення оптимальних умов для проведення спільних міждисциплінарних досліджень в нових перспективних галузях науки та інновацій.

Human Brain Project

Новітні та майбутні технології	
Види заходів	Опис
НМТ відкритого типу	Підтримка спільних досліджень, спрямованих на розробку концепцій радикально нових майбутніх технологій, які перебувають на початковій стадії. На частку НМТ відкритого типу припадає 40% загального бюджету НМТ в рамках програми «Горизонт 2020».
НМТ активного типу	Підтримка досліджень в нових тематичних напрямках і сприяння створенню співтовариств шляхом підтримки ряду перспективних пошукових наукових досліджень, які потенційно можуть призвести до появи взаємодоповнюючих проектів. Проекти даного заходу покликані консолідувати потенційно затребувані промисловістю та суспільством технології майбутнього.
НМТ: Флагманські дослідження	Підтримка амбітних великомасштабних наукомістких міждисциплінарних досліджень, які здатні сформувати основу для майбутніх технологічних інновацій і їх застосування в різних сферах економіки і суспільства. Такі заходи потребують узгодженого підходу до формування пріоритетних напрямів наукових досліджень на загальноєвропейському і національних рівнях. У рамках програми «Горизонт 2020» основна частина підтримки ЄС буде спрямована на два провідних флагманських дослідження, вже відібраних в рамках 7-ї Рамкової програми ЄС: «Графен» (Graphene) і «Проект по вивченню людського мозку» (Human Brain Project).

Інфраструктура світового рівня

Обладнання та устаткування для здійснення досліджень може бути настільки складним і дорогим, що його створення, придбання і використання може перевершити можливості окремих груп дослідників або навіть країн. Прикладами можуть служити лазери високої потужності, спеціалізоване високотехнологічне літакобудування або виробництво та експлуатація морських глибоководних станцій моніторингу, які використовуються для спостережень за зміною клімату.

Подібне обладнання може коштувати мільйони євро і потребувати залучення найбільш компетентних світових експертів. Фінансування з боку ЄС дозволяє залучити ресурси, необхідні для реалізації подібних масштабних проєктів, і надає доступ вченим з Європи та інших країн світу до найбільш сучасної і високотехнологічної інфраструктури, що дозволяє проводити нові передові дослідження.

Лідерство у промисловості (Industrial Leadership)

Перспективні і стратегічні технології відіграють найважливішу роль у розвитку промисловості та економіки в цілому. Новітні технології виробництва, вдосконалені матеріали, біо- та нанотехнології лежать в основі продукції, яка змінює процес формування галузі: смартфони, високоефективні батареї, легкові автомобілі, наномедицина, інтелектуальна тканина та багато іншого.

Однак одного державного фінансування недостатньо: необхідно стимулювати бізнес до збільшення обсягів інвестування в дослідження, приділяючи особливу увагу тим напрямкам, в яких можливий розвиток інновацій. Це, у свою чергу, призведе до створення нових робочих місць і надасть нові можливості освоєння ринку.

Лідерство у промисловості	
Розділи програми	Опис
Лідерство в перспективних та індустріальних технологіях	Цільова підтримка досліджень, розробок і демонстраційної діяльності, а також стандартизації та сертифікації у сфері інформаційних і комунікаційних технологій (ІКТ), нанотехнологій, удосконалених матеріалів, біотехнологій, передових технологій виробництва та переробки, космосу.
Доступ до фінансового забезпечення ризиків	Допомога компаніям та іншим видам організацій, що займаються дослідженнями та інноваціями, в отриманні спрощеного доступу до позик, гарантій, зустрічних гарантій, а також гібридного, проміжного та пайового фінансування (за допомогою фінансових інструментів). Бенефіціарами можуть бути компанії та інші юридичні особи, розташовані в країнах-членах ЄС або асоційованих країнах.
Інновації на малих і середніх підприємствах	Стимулювання інновацій в малому та середньому бізнесі шляхом надання цільової підтримки підприємствам, що володіють потенціалом зростання і міжнародного розвитку в рамках Спільного ринку та за його межами. Програма включає Інструмент МСП (SME Instrument), бюджет якого передбачений в розділах «Суспільні виклики» і «Лідерство в перспективних та індустріальних технологіях», підтримку ініціативи EUREKA / Eurostars, яка забезпечує фінансування спільних транснаціональних проектів, що реалізуються малими та середніми підприємствами, які активно займаються науковими дослідженнями, та інших заходів інноваційної діяльності.

Соціальні виклики (Societal Challenges)

Підхід, заснований на вирішенні конкретних суспільних проблем, вимагає об'єднання ресурсів і компетенцій у різних галузях знань, технологіях і дисциплінах, включаючи суспільні та гуманітарні науки. Подібна діяльність характеризується різноманіттям - від проведення досліджень до виведення на ринок нового продукту - з акцентом на заходи, безпосередньо пов'язані з інноваціями, зокрема такі як створення пілотних і демонстраційних зразків, перевірка на випробувальних стендах, а також підтримка державних закупівель та ринкового попиту.

Європейським Союзом було визначено сім пріоритетних напрямів, в яких інвестиції в дослідження та інновації можуть принести реальну користь громадянам.:

1 Охорона здоров'я, демографічні зміни і добробут.

3 Безпечна, чиста і ефективна енергетика.

5 Зміна клімату, довкілля, ресурсоефективність і корисні копалини .

7 Безпечне суспільство: захист свободи і безпеки Європи та її громадян

2 Продовольча безпека, ресурсозберігаюче сільське і лісове господарство, дослідження морських, прибережних і внутрішніх вод, біоекономіка.

4 Інтелектуальний, «зелений» та інтегрований транспорт .

6 Європа в мінливому світі: інклюзивне, інноваційне, мисляче суспільство.

Суспільні виклики	
Розділи програми	Опис
Охорона здоров'я, демографічні зміни і добробут	Даний розділ націлений на продовження активного і незалежного способу життя літніх людей та підтримує розвиток нових, безпечних і ефективних видів терапії. Наукові дослідження також вносять вклад у стабільний довгостроковий розвиток систем охорони здоров'я.
Продовольча безпека, ресурсозберігаюче сільське і лісове господарство, дослідження морських, прибережних і внутрішніх вод, біоекономіка	Заходи цього розділу спрямовані на найбільш ефективне і екологічно раціональне використання біологічних ресурсів. Мета - створення ефективної, раціональної та ресурсозберігаючої первинної виробничої системи, що сприяє розвитку відповідних екосистемних послуг і відновленню біологічного різноманіття, поряд з конкурентним і низько-вуглецевим ланцюгом постачання.
Безпечна, чиста і ефективна енергетика	Заходи спрямовані на підтримку переходу на надійні, відтворювані та конкурентні енергетичні системи. Структура розділу включає сім конкретних цілей і сфер дослідження: <ul style="list-style-type: none"> • Скорочення споживання електроенергії та викидів парникових газів в атмосферу; • Постачання дешевої низько-вуглецевої електроенергії; • Альтернативні види палива та мобільні джерела енергії; • Єдина інтелектуальна енергосистема Європи; • Нові знання і технології; • Активна участь громадян у прийнятті рішень; • Підвищення попиту на інновації у сфері енергетики та ІКТ.
Інтелектуальний, «зелений» та інтегрований транспорт	Діяльність розділу спрямована на вирішення чотирьох ключових завдань: <ul style="list-style-type: none"> • Ресурсозберігаючий, безпечний для навколишнього середовища транспорт; • Підвищення мобільності, зниження ускладненості руху, безпека і захищеність; • Світове лідерство європейської транспортної галузі; • Соціально-економічні та прогностичні дослідження, спрямовані на розробку заходів політики, а також вивчення поведінки населення по відношенню до транспорту.
Зміна клімату, довкілля, ресурсоефективність і корисні копалини	В рамках даного розділу здійснюється фінансування досліджень та інновацій за такими напрямками: <ul style="list-style-type: none"> • Забезпечення ефективності використання ресурсів (у тому числі води) і стійкості суспільства та економіки до зміни клімату; • Охорона природних ресурсів та екологічних систем, а також раціональне управління ними; • Збалансоване постачання та використання сировини для забезпечення потреб світового населення.
Європа в мінливому світі - інклюзивне, інноваційне, мисляче суспільство	Мета розділу - боротьба з соціальною ізоляцією, дискримінацією та різними формами нерівності. Планується також проведення досліджень з таких питань, як історична пам'ять, толерантність та культурна спадщина.
Безпечне суспільство - захист свободи і безпеки Європи та її громадян	Заходи в рамках даного розділу спрямовані на досягнення наступних ключових цілей: <ul style="list-style-type: none"> • Підвищення стійкості європейського суспільства до природних та антропогенних катастроф; • Боротьба зі злочинністю і тероризмом; • Посилення безпеки кордонів; • Забезпечення безпеки кіберпростору.

Додаткові розділи

Наука для суспільства та за його участю

Даний розділ спрямований на підвищення привабливості науки (особливо для молодих дослідників), збільшення запиту суспільства на інновації, підвищення рівня інформованості суспільства про передові наукові дослідження, соціальну відповідальність та взаємодію науки і суспільства. Для реалізації зазначених завдань в рамках програми «Горизонт 2020» підтримуються проекти, які передбачають залучення громадян до процесів, що визначають суть проведених досліджень та впливають на повсякденне життя людей.

Європейський інститут інновацій та технологій

Європейський інститут інновацій та технологій (ЄІІТ) відіграє значну роль в інноваційному секторі ЄС. Одне з основних завдань інституту - інтеграція вищої освіти, досліджень та інновацій з метою розробки нових підходів до інноваційної діяльності, формування стійкого зростання і конкуренції, підтримки підприємництва. Інструментом, за допомогою якого здійснюється подібна інтеграція в рамках діяльності ЄІІТ, є «Співтовариства знань та інновацій» (Knowledge and Innovation Communities - KICs), які створюються на базі інституту. За допомогою цих співтовариств ЄІІТ розробляє і тестує нові підходи до управління, фінансування та здійснення інновацій в Європі.

Суспільні та гуманітарні науки

Сфера суспільних та гуманітарних наук є складовою частиною практично кожного напрямку програми «Горизонт 2020». Інтеграція соціально-економічного виміру в розробку, організацію та проведення самих досліджень, у створення і впровадження нових технологій покликана сприяти пошуку оптимальних рішень соціальних проблем.

Ядерні дослідження Євратому

Програма Європейського співтовариства з атомної енергії (Євратом) являє собою додаткову програму з ядерних досліджень та професійного навчання в цій галузі з акцентом на постійне вдосконалення вирішення питань ядерної безпеки та радіаційного захисту. Заходи програми Євратому зосереджені у двох напрямках:

- Поділ ядра та радіаційний захист
- Термоядерні дослідження

Згідно з Договором про Євратом програма діятиме протягом п'яти років, з 2014 по 2018 роки.

Наука для політики - роль Об'єднаного дослідницького центру.

Об'єднаний дослідницький центр є підвідомчою службою Європейської Комісії, що надає незалежну науково-технологічну підтримку політиці ЄС. Фінансування центру здійснюється в рамках реалізації програми «Горизонт 2020».

Основні типи проектів

Науково-інноваційні проекти;

Інноваційні проекти;

Проекти з координації та підтримки;

Інструмент для підтримки малих і середніх підприємств;

Проекти обміну.

Науково-інноваційний проект (Research and Innovation Action) - включає діяльність зі створення нових знань та/або дослідженню можливостей використання нових технологій, процесів, продуктів, послуг або рішень. Проект може включати проведення фундаментальних або прикладних досліджень, розробку та інтегрування технологій, створення та тестування прототипів (макетів) в лабораторних чи наближених до реальних умовах.

Інноваційний проект (Innovation Action) - підтримує діяльність, безпосередньо спрямовану на створення нових, змінених або вдосконалених продуктів, процесів або послуг. Проект може включати створення прототипу, випробування, демонстрацію, створення дослідного зразка, апробацію продукту і створення ринкового зразка. Передбачається розв'язок вузьких завдань, пов'язаних з дослідженнями і розробками.

Проект з координації та підтримки (Coordination and Support action) - може включати заходи щодо стандартизації, поширення інформації, підвищення рівня обізнаності, а також з взаємодії, створенні і підтримки мереж. Проект може включати технічні розробки для нових інфраструктур та вирішення супутніх завдань, пов'язаних з стратегічним плануванням, налагодженню зв'язків та координацією між програмами.

Бізнес Проекти для підприємств середнього і малого бізнесу(тип SME Instrument) - Проекти спрямовані на всі типи підприємств середнього і малого бізнесу, які мають наміри розвиватися, рости і інтернаціоналізуватися.

В проектах типу SME Instrument (Етап1) фінансується оцінка здійсненності для перевірки життєздатності пропонованої концепції.

В проектах типу SME Instrument(Етап2) фінансується демонстрація, випробування, створення прототипу, дослідного зразка, масштабування продукту, проектування і створення ринкового зразка.

Проекти типу SME Instrument(Етап3) сприяють отриманню доступу до державного та приватного капіталу.

Проекти обміну (тип MSCA –Marie Skłodowska-Curie actions)

Проекти спрямовані на фінансування міжнародних дослідницьких спільнот в державному та приватному секторі, навчання дослідницького персоналу, обмін кадрами.

Крок 1. Знайти відповідний конкурс проектних пропозицій.

Європейська Комісія розміщує всі оголошення про конкурси на Порталі учасника. Якщо ви вперше подаєте заявку, то рекомендується ознайомитися з електронним посібником по участі у програмі «Горизонт 2020»:

[http://ec.europa.eu/research/participants/docs/h2020-funding-guide/
index_en.htm](http://ec.europa.eu/research/participants/docs/h2020-funding-guide/index_en.htm)

Це допоможе визначитись з найбільш підходящими тематичними напрямками в залежності від вашого регіону та наукового профілю. Потрібну інформацію можна знайти, використовуючи ключові слова або застосовуючи відповідні фільтри.

Крок 2. Знайти партнерів по проекту (або подати індивідуальну заявку від імені дослідника чи дослідницької групи).

- Спільні проекти: в число виконавців більшості спільних проектів повинні входити як мінімум три незалежні організації (юридичні особи) з різних країн-членів ЄС або країн, асоційованих з програмою «Горизонт 2020». Існують різноманітні інструменти пошуку партнерів, деякі з них наведені у розділі «Як знайти партнерів?».

- Дослідник або дослідницька група, які подають індивідуальну заявку: існує можливість подати індивідуальну заявку від імені дослідника або дослідницької групи, зокрема на отримання грантів Європейської дослідницької ради або на участь у Програмі імені Марії Склодовської-Кюрі.

Крок 3. Створити обліковий запис на Порталі учасника і зареєструвати свою організацію.

Для того щоб заповнити необхідні форми і відправити електронну заявку на розгляд Європейської Комісії, необхідно спочатку створити обліковий запис на Порталі учасника (зареєструватися) :

<https://webgate.ec.europa.eu/cas/wayf?caller=%2Fcas%2Feim%2Fexternal%2Fregister.cgi>

Європейська Комісія веде електронний реєстр організацій, що беруть участь у програмах ЄС з досліджень та інновацій, освіти та культури. Даний реєстр дозволяє здійснювати системний підхід до використання офіційних даних організацій і позбавляє від дублювання інформації.

Крок 4. Підготувати проектну
пропозицію спільно з партнерами
(для спільних проектів)

Крок 5. Подати проектну пропозицію Європейській Комісії

Для того щоб відправити проектну пропозицію, необхідно скористатися електронним сервісом подачі заявки (Electronic Submission Service), доступ до якого відкритий на сторінці відповідного конкурсу на Порталі учасника. Для заповнення та відправки заявки необхідно увійти на Портал учасника зі своїм обліковим записом. Заявка подається тільки в електронному вигляді координатором проекту.

Крок 6. Оцінка проектної пропозиції комісією незалежних експертів

Кожна заявка, яка надійшла на конкурс, оцінюється комісією, що складається з незалежних експертів, компетентних у тих наукових галузях, з якими пов'язаний оголошений конкурс. Експертна комісія оцінює заявки відповідно до затверджених критеріїв.

Зареєструйтесь у базі даних незалежних експертів програми «Горизонт 2020» і беріть участь в оцінці проектних пропозицій:

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/experts/index.html>

Реєстрація безкоштовна. Професори, наукові співробітники та інші висококваліфіковані фахівці з усього світу запрошуються приєднатись до групи зареєстрованих експертів, які на конкурсній основі відбираються Європейською Комісією для проведення оцінки заявок, що подаються в рамках програми «Горизонт 2020».

Крок 7. Підписання угоди про грант

Після того як заявка проходить етап експертної оцінки, який складає близько 5 місяців, учасники отримують повідомлення про її результати. З кожним консорціумом, проектні пропозиції якого були відібрані для фінансування, Європейська Комісія укладає угоду про грант.

Угода містить опис запропонованого дослідження та інноваційної діяльності, строки реалізації та бюджет проекту (кошторис витрат), права та обов'язки сторін, розподіл робіт між партнерами, правила внесення змін та доповнень тощо.

Підписання угоди про грант зазвичай займає три місяці.

Після укладення угоди починається реалізація проекту.

Послідовність дій для отримання гранту

Оголошення про
початок
конкурсу

Закриття
конкурсу

Схеми подачі проектів

Одноступенева

Підготовка повного проекту

Подача проекту

Оцінка

Реалізація проекту

Двоступенева

Підготовка короткого проекту

Подача проекту - 1 етап

Оцінка - 1 етап

Підготовка повного проекту

Подача проекту - 2 етап

Оцінка - 2 етап

Реалізація проекту

Партнерські проекти → мінімум 3 організації з країн членів ЄС та/або асоційованих країн

Індивідуальні проекти → індивідуальна ініціатива → **Європейська рада з наукових досліджень**

Програма Дії Марії Склодовської-Кюрі

Актуальні проектні пропозиції програми “Горизонт 2020”

Соціальна сфера

- Спільні підходи до культурної спадщини для досягнення соціальної злагодженості;
- Інноваційні підходи до урбаністичного та регіонального розвитку через культурний туризм;
- Соціальна цінність культури та вплив стратегій розвитку культури в Європі;
- Розуміння особливостей міграційних процесів: розробка середньо та довгострокових сценаріїв міграції;
- Соціально-економічні наслідки міграції в Європі та інтеграційна політика;
- Міжнародний захист біженців у порівняльній перспективі.

Логістична сфера

- Логістичні рішення, що стосуються потреб "економіки на вимогу", а також для спільних логістичних операцій із низькою емісійністю.

Технології

- Інноваційні застосування безпілотних літальних апаратів для забезпечення безпеки транспорту;
- Інклюзивна взаємопов’язана цифрова транспортна система, що відповідає потребам громадян;
- Розробка і тестування з’єднаних, кооперативних автоматизованих автопарків в урбанізованих одиницях для покращення мобільності усіх учасників дорожнього руху;
- Людино орієнтований дизайн для концептуалізації нової ролі водія у високо автоматизованих транспортних засобах.

Гранти ЄДР для перспективних наукових лідерів (ERC Consolidator Grant)

- тривалість гранту – 5 років;
- бюджет: до 2 000 000 євро з можливістю додатково отримати 750 000 євро (наприклад, на купівлю обладнання);
- термін подачі пропозиції та супровідних документів – 7 лютого 2019 р. за часом м. Брюссель.

Дякую за увагу